

Vergaderjaar 1999–2000

26 901

Dienstpistolen politie

Nr. 2

RAPPORT

Inhoud

1	Inleiding	8
1.1	Onderzoek	8
1.2	Achtergrond	8
1.3	Het politiebestedel	8
1.4	Bevoegdheid aanwending dienstpistool	9
2	Opzet van het onderzoek	10
3	Geoefendheid met het dienstpistool	11
4	Wapeninspecties	14
5	Administratieve organisatie	15
6	Managementaandacht	17
7	Rol ministers	18
8	Samenvattende conclusie en aanbevelingen	19
8.1	Korpsbeheerders	19
8.2	Ministers – primair de minister van bzk	20
9	Reacties Korpsbeheerdersberaad en ministers	21
9.1	Reactie Korpsbeheerdersberaad	21
9.2	Reactie ministers	21
9.3	Nawoord Rekenkamer	22

SAMENVATTING

De Rekenkamer heeft onderzocht of de Nederlandse politiekorpsen op adequate wijze met hun dienstpistolen omgaan. Het dienstpistool wordt gedragen door alle politieambtenaren die bevoegd zijn tot vuurwapengebruik. Er zijn bij de Nederlandse politie circa 40 000 van deze wapens in omloop. De nieuwwaarde hiervan is circa f 53 miljoen. De jaarlijkse uitgaven betreffen voornamelijk de munitie: circa f 5,2 miljoen (overeenkomend met ongeveer 6 miljoen patronen).

Het onderzoek richtte zich primair op alle 25 regionale politiekorpsen en het Korps Landelijke Politiediensten (KLPD); een verdieping van het onderzoek heeft plaatsgevonden bij de korpsen Utrecht, Brabant-Zuid-Oost en het KLPD.

De Rekenkamer komt tot de conclusie dat er rond de omgang met het dienstpistool belangrijke verbeteringen dienen plaats te vinden, niet in de laatste plaats omdat de politie in toenemende mate wordt geconfronteerd met (gewapend) geweld.

De Rekenkamer constateerde de volgende tekortkomingen.

Er bestaat onvoldoende zekerheid over de schietvaardigheid, doordat de schietvaardigheidsregeling niet goed wordt nageleefd.

Zo blijkt dat een aanzienlijk deel van de wapendragenden met onvoldoende regelmaat de schietvaardigheid onderhoudt. Gelet op de effectieve inzetbaarheid van de wapendragenden is vooral van belang dat op de peildatum 1 januari 1999 27% van de wapendragenden in het voorafgaande halfjaar geen schiettoets met scherp had afgelegd. Strikt genomen waren deze functionarissen vanaf dat moment niet meer gerechtigd tot het dragen van een wapen en hadden zij daarom geen «straatdienst» mogen vervullen totdat zij wel met goed gevolg een toets hebben afgelegd. Bij enkele korpsen is dit nagegaan. Het treffen van deze maatregel bleek niet de praktijk te zijn.

De politiekorpsen en de ministers zien de strikte naleving van de regeling als onhaalbaar. De minister is daarom van plan per 1 januari 2000 een aangepaste regeling in te voeren.

Het niet-voldoen aan de regeling is in belangrijke mate te verklaren door problemen van facilitaire aard (met name onvoldoende schietbanen en/of onvoldoende schietinstructeurs) en problemen bij het inroosteren van trainingdagen.

Voorts bestaat er onvoldoende zekerheid over de technische staat van de dienstpistolen, doordat deze niet systematisch genoeg worden geïnspecteerd. Binnen het politieveld geldt een jaarlijkse inspectie als «good practice». Gebleken is dat in 1998 circa 30% van de in gebruik zijnde wapens niet geïnspecteerd werd. De helft van deze wapens was ook in het voorafgaande jaar niet geïnspecteerd.

Ook concludeert de Rekenkamer dat de administratieve organisatie (AO) rond dienstpistolen nog niet op orde is. Beoordeeld daarbij is de gehele levenscyclus van het wapen: verwerving, verstrekking, gebruik (inname, schietvaardigheid, inspectie, bewaring) en afstoting. Zeven van de zesentwintig korpsen hebben geen schriftelijke voorschriften vastgesteld. Gemiddeld voldoen de korpsen aan drie van de zeven hoofdpunten waaraan de Rekenkamer de AO heeft getoetst. Over de registraties van gegevens over wapendragenden en dienstpistolen concludeert de Rekenkamer dat deze niet zodanig zijn ingericht dat zij als management-instrument kunnen fungeren. Het kost soms vrij veel moeite om geaggre-

geerde informatie ten behoeve van de korpsleiding te verkrijgen. Ook is het in de praktijk vaak lastig om gegevens uit verschillende registraties bij een korps met elkaar in verband te brengen.

Over de managementaandacht voor de omgang met het dienstpistool – onderzocht bij de drie verdiepingskorpsen – concludeert de Rekenkamer dat deze betrekkelijk gering is en zich beperkt tot schietvaardigheid; de managementinformatie over schietvaardigheid verschaft overigens een niet geheel volledig beeld. Er is namelijk niet uit af te leiden dat het niet-deelnemen aan de schiettoets door bepaalde wapendragenden structureel van aard is, zoals wél uit de bevindingen van de Rekenkamer gebleken is.

Over de rol van de ministers concludeert de Rekenkamer dat zij hun verantwoordelijkheid voor de regelgeving hebben waargemaakt. Een voorschrift voor de periodiciteit van inspectiebeurten ontbreekt echter. Voorts beschikt de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over een niet geheel volledig beeld van de mate waarin de schietvaardigheid wordt onderhouden en heeft hij geen inzicht in de technische staat van het bestand aan dienstpistolen van de Nederlandse politie.

Op grond van haar conclusies beveelt de Rekenkamer de *korpsbeheerders* aan:

- organisatorische knelpunten die het onderhouden van de schietvaardigheid belemmeren weg te nemen;
- de discipline van wapendragenden en hun leidinggevenden te bevorderen opdat dienstpistolen tijdig worden geïnspecteerd en de schietvaardigheidsregelgeving wordt nageleefd;
- de onderbelichte aspecten van de AO (bij voorkeur gecoördineerd) vast te leggen en de registraties te verbeteren;
- alle aspecten van de omgang met dienstpistolen te integreren in de reguliere managementinformatievoorziening en de kwaliteit van de schietvaardigheidsinformatie te verbeteren;
- de omgang met het dienstpistool deel te laten uitmaken van kwaliteitsaudits en andere werkzaamheden in het kader van de kwaliteitszorg.

De Rekenkamer beveelt de *ministers* aan een voorschrift te geven voor de periodiciteit van wapeninspecties. De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties in het bijzonder wordt aanbevolen:

- blijvende aandacht aan het naleven van de schietvaardigheidsregelgeving van de Nederlandse politie te besteden;
- inzicht te verkrijgen in de mate waarin het niet-onderhouden van de schietvaardigheid structureel van aard is;
- zich te overtuigen van de kwaliteit van het bestand aan dienstpistolen van de Nederlandse politie.

Het Korpsbeheerdersberaad en de ministers onderschreven de conclusies van het onderzoek nagenoeg geheel. Wel plaatste het Korpsbeheerdersberaad een aantal kanttekeningen bij de conclusie van de Rekenkamer dat er onvoldoende zekerheid bestaat over de technische staat van dienstpistolen. Voorts bracht het Korpsbeheerdersberaad de schaarste aan financiële middelen naar voren als factor die het oplossen van knelpunten bemoeilijkt.

De Rekenkamer is verheugd dat het Korpsbeheerdersberaad en de ministers vanuit hun verschillende verantwoordelijkheid hebben aangegeven het merendeel van de aanbevelingen te zullen uitvoeren.

Voor het oplossen van de knelpunten bij de naleving van de schietvaardigheidsregelgeving acht de Rekenkamer het noodzakelijk dat het politieveld gezien de veelheid aan taken, in overleg met de ministers tot een expliciete prioriteitsstelling komt. Tot slot acht de Rekenkamer het van belang dat zowel de korpsen als de ministers beter zicht verkrijgen op de mate waarin het niet-inspecteren van het dienstpistool en het onvoldoende geoefend zijn structureel van aard zijn, de knelpunten die zich daarbij voordoen, en de wijze waarop de korpsen aan oplossingen werken.

1 INLEIDING

1.1 Onderzoek

De Nederlandse politie beschikt over dienstpistolen van het merk en type Walther P5 (WP5) en bijbehorende munitie van het type Action 3. Het dienstpistool vormt een cruciaal gewelddmiddel. De politie heeft het dienstpistool voor haar taakvervulling nodig, maar dient maatregelen te treffen om de inzetbaarheid ervan veilig te stellen en de risico's die nu eenmaal inherent zijn aan het bezit en gebruik van vuurwapens te kunnen beheersen.

Het dienstpistool wordt gedragen door alle politieambtenaren die bevoegd zijn tot vuurwapengebruik (zie paragraaf 1.4). Er zijn bij de Nederlandse politie circa 40 000 van deze wapens in omloop. De nieuwwaarde hiervan is circa f 53 miljoen. De jaarlijkse uitgaven betreffen voornamelijk de munitie: circa f 5,2 miljoen (overeenkomend met ongeveer 6 miljoen patronen).

De Rekenkamer heeft onderzocht of de Nederlandse politiekorpsen op adequate wijze met hun dienstpistolen omgaan. Daarbij is ten eerste nagegaan of voldoende verzekerd is dat het wapen in de praktijk trefzeker en veilig kan worden ingezet in situaties die vuurwapengebruik nodig maken. Essentiële aspecten zijn in dit verband de geoefendheid van de (vuur)wapendragende politieambtenaren en de regelmatige inspectie van het wapen. Ten tweede is de administratieve organisatie rond de omgang met dienstpistolen beoordeeld. Daarbij is de gehele «levenscyclus» van het wapen in ogenschouw genomen: verwerving, verstrekking, gebruik en afstoting. In de belangrijke fase «gebruik» zijn de subfasen inname, schietvaardigheid, inspectie en bewaring onderscheiden.

De Rekenkamer zond haar bevindingen eind oktober 1999 voor commentaar aan de ministers van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en Justitie en aan het Korpsbeheerdersberaad. De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, die mede namens zijn ambtgenoot van Justitie reageerde en de voorzitter van het Korpsbeheerdersberaad stuurden beide in november 1999 een reactie. Deze zijn verwerkt in hoofdstuk 9 van het rapport en voorzien van een nawoord.

1.2 Achtergrond

Het onderzoek «Dienstpistolen politie» vormt een stap in een reeks van Rekenkameronderzoeken naar het politiebeheer. Deze lijn begon met het onderzoek «Beheer in het nieuwe politiebestel: stand van zaken op hoofdlijnen» (Tweede Kamer, vergaderjaar 1994–1995, 24 548, nrs. 1–2) en werd gecontinueerd met het onderzoek «Ontwikkeling en herverdeling politiesterke 1994–1995» (Tweede Kamer, vergaderjaar 1996–1997, 25 385, nrs. 1–2). Als derde in de reeks is er het in december 1998 gepubliceerde onderzoek «Financieel beheer politieregio's» (Tweede Kamer, vergaderjaar 1998–1999, 26 340, nrs. 1–2).

1.3 Het politiebestel

De inrichting van het politiebestel is wettelijk verankerd in de Politiewet¹. Deze wet legt het algemene beheer over het regiokorps in de figuur van de korpsbeheerder neer bij de burgemeester van een aangewezen centrumgemeente, in de praktijk de grootste gemeente van de regio. De

¹ Politiewet, 1993 (9 december 1993, Stb. 724).

minister van Justitie is korpsbeheerder van het Korps Landelijke Politie-diensten (KLPD). Hij oefent deze taak uit in samenspraak met de minister van BZK en in overleg met de Raad voor het KLPD. De korpsbeheerders worden «bijgestaan» door hun korpschef. In de praktijk houdt dit in dat de korpschef belast is met de feitelijke leiding van en het dagelijks beheer over het korps. De korpsbeheerder van een regionaal politiekorps legt over het door hem gevoerde beheer verantwoording af aan het regionale college. Het regionale college stelt jaarlijks de organisatie, de begroting, de jaarrekening, het beleidsplan en het jaarverslag voor het regionale politiekorps vast. De minister van BZK fungeert – in samenspraak met de minister van Justitie – als beheerder op afstand.

Voor de omgang met het dienstpistool is hier verder van belang dat het KLPD, in casu de afdeling Wapens en munitie (W&M) van de divisie Logistiek, op grond van de «Bewapeningsregeling politie»² belast is met de aanschaf en de afvoer van dienstpistolen en munitie. Daarnaast verzorgt W&M ook (tegen betaling) wapeninspecties voor 22 van de 26 politiekorpsen.

1.4 Bevoegdheid aanwending dienstpistool

Volgens de «Ambtinstructie voor de politie, de Koninklijke Marechaussee en de buitengewoon opsporingsambtenaar»³ is de aanwending van het dienstpistool uitsluitend toegestaan aan ambtenaren die zijn aangesteld voor de politietaak. Zij zijn alleen bevoegd het gewelddmiddel aan te wenden indien zij daarin geoefend zijn. Volgens de «Bewapeningsregeling politie» dient de korpsbeheerder ervoor zorg te dragen dat een politie-ambtenaar slechts over een wapen beschikt indien hij of zij voldoet aan de door de ministers van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) en van Justitie gestelde eisen van bekwaamheid. Deze eisen zijn neergelegd in de «Regeling training en toetsing vuurwapengebruik politie (RTTVP)»⁴.

---

² 15 december 1997, Stcrt. 246.

³ Stb. 1994, 275.

⁴ 13 december 1995, Stcrt. 247.

2 OPZET VAN HET ONDERZOEK

De Rekenkamer verrichtte onderzoek bij alle politiekorpsen voor een landelijk beeld van de omgang met het dienstpistool en deed bij drie korpsen verdiepend onderzoek.

Het landelijke beeld heeft betrekking op de 25 regionale politiekorpsen en het KLPD en bestond uit de volgende onderdelen.

- Via een (gestratificeerde) steekproef van 300 dienstpistolen zijn de geoefendheid van politiefunctionarissen en de frequentie van wapeninspecties in kaart gebracht – het aantal waarnemingen per korps varieerde van 4 tot 33.
- Er is een analyse gemaakt van de administratief-organisatorische maatregelen voor een verantwoorde omgang met het dienstpistool. Dit betreft procedures, voorschriften en instructies. Hiervoor zal in het vervolg van het rapport de benaming AO-documenten worden gehanteerd.
- De korpsen is gevraagd aan te geven hoeveel dienstpistolen zijn vermist of ontvreemd. Tevens is bekeken wat er bekend is over de dienstpistolen waarvan de divisie Logistiek van het KLPD de huidige staat en/of verblijfplaats niet kent⁵.

De verdieping heeft plaatsgevonden bij de regionale korpsen van Utrecht en Brabant-Zuid-Oost en bij het KLPD en bestond uit de volgende onderzoeksactiviteiten:

- De relevante registraties (onder meer: inspectie en schietvaardigheid) zijn aan een analyse onderworpen.
- De steekproef van dienstpistolen is in deze korpsen tot (ongeveer) 100 per korps opgehoogd om vergelijking met het landelijke beeld mogelijk te maken en een eventuele follow up van het onderzoek te vergemakkelijken.⁶
- Onderzocht is of – en zo ja in welke mate – het management van de korpsen aandacht besteedt aan de omgang met het dienstpistool.
- De frequentie van schietvaardigheidsoefeningen van leden van de Mobiele Eenheden en Arrestatieteams is onder de loep genomen.

---

⁵ In principe zijn in de jaren 1996–1998 alle dienstpistolen gemodificeerd door de Walther-fabriek (verbetering van de valveiligheid). De verzending naar de fabriek werd verzorgd door de KLPD-afdeling W&M. Die afdeling heeft echter 2226 dienstpistolen die ooit aan de Nederlandse politie zijn geleverd niet voor verzending aangeboden gekregen.

⁶ Bij het KLPD is het aantal waarnemingen tot 58 dienstpistolen beperkt gebleven. Aangezien tijdens het onderzoek bleek dat de diverse divisies van het KLPD tamelijk autonoom zijn (wat onder meer naar voren komt uit de omstandigheid dat de diverse voor het onderzoek te raadplegen registraties per divisie zijn vormgegeven), is besloten het steekproefonderzoek te concentreren op de divisie Mobiliteit van het korps. Niet alleen bevindt zich daar het gros van de wapendragenden, ook kan worden aangenomen dat de taken van de bij de divisie Mobiliteit werkzame functionarissen het meest overeenkomen met de werkzaamheden die de medewerkers basispolitiezorg van de regionale politiekorpsen uitvoeren.

3 GEOEFENDHEID MET HET DIENSTPISTOOL

De Rekenkamer hanteert het uitgangspunt dat wapendragende politieambtenaren voldoende geoefend met het dienstpistool dienen te zijn, zodat zij in de praktijk daadwerkelijk effectief en met minimaal risico voor zichzelf en voor burgers kunnen optreden.

Volgens de RTTVP moet elke wapendragende voldoen aan de volgende eisen:

- om het kalenderkwartaal een schietvaardigheidstoets afleggen
  - met scherpe patronen en
  - met de schietsimulator «Fire Arms Training System» (FATS), waarbij wordt voldaan aan de eisen van de Primaire Opleiding Medewerker Basispolitiezorg (POMB)⁷;
- elk kalenderkwartaal deelnemen aan een schietoefening, waarbij geschoten wordt met scherpe patronen.

Met deze systematiek van oefenen en toetsen beoogt de RTTVP te bereiken dat de wapendragenden hun geoefendheid voortdurend op peil houden.

Uit het onderzoek blijkt dat bij een *strikte* toetsing slechts 9% van de wapendragenden in 1998 aan deze vereisten heeft voldaan (zie bijlage 2). De overgrote meerderheid (91%) voldeed dus niet. Met name bleek niet te zijn voldaan aan de eis om elk kalenderkwartaal te oefenen, terwijl bij diverse korpsen ook het toetsen met de FATS erbij inschoot.

De politiekorpsen en de ministers zien de strikte naleving van de regeling echter als onhaalbaar. Problemen met de naleving ervan vloeien onder meer voort uit een tekort aan FATS-installaties. Voorts vormt het viermaal per jaar moeten deelnemen aan een schietoefening een probleem, vooral in het derde kwartaal (vakantieperiode); zie ook de constatering hierover aan het eind van dit hoofdstuk.

De minister van BZK is daarom van plan per 1 januari 2000 een nieuwe regeling te laten ingaan, de zogenaamde Regeling toetsing geweldsbeheersing politie (RTGP). De RTGP is beduidend breder dan de huidige RTTVP, aangezien de regeling ook op bijvoorbeeld het gebruik van de wapenstok toeziet. Bovendien is de schiettoets in de nieuwe regeling verzaamd. Voorts is de regeling duidelijker geformuleerd. In de RTGP zullen naar alle waarschijnlijkheid de oefenverplichting en het FATS-deel van de toets vervallen. Wat resteert, is een zwaardere toets met scherp die eens per half jaar dient te worden afgelegd. De Rekenkamer heeft niet onderzocht in hoeverre de RTTVP en de RTGP voldoende basis bieden voor een voldoende mate van geoefendheid van de wapendragenden.

Teneinde er – met het oog op de handhaafbaarheidsproblemen van de huidige regeling – een indruk van te krijgen wat de resultaten zouden zijn geweest indien de nieuwe regeling reeds tijdens de onderzoeksperiode zou hebben gegolden, is de Rekenkamer nagegaan in hoeverre de halfjaarlijkse toets met scherp is afgelegd. Daarbij is dus buiten beschouwing gelaten dat de huidige regeling voorschrijft elk kwartaal te oefenen, om het kwartaal⁸ de toets af te leggen en bij de toets ook met de FATS te schieten. Vanzelfsprekend kon in de cijfers niet worden verdisconteerd dat de nieuwe regeling inhoudelijk zwaarder wordt. De resultaten zijn weergegeven in tabel 1.

⁷ «Eindtermen vuurwapenopleiding politie», 15 november 1996, Stcrt. 227.

⁸ De bepaling «om het kwartaal» impliceert een gelijkmatiger spreiding van de toetsen over het jaar dan «elk half jaar».

Tabel 1: Mate waarin de Nederlandse politieambtenaren aan de toekomstige schietvaardigheidseisen voldoen (RTGP)

Jaar	% wapendragenden dat voldoet	Aantal wapendragenden waarop het % betrekking heeft
1996	40	192
1997	51	259
1998	62	262

Uit de tabel blijkt dat de situatie sinds 1996 weliswaar verbeterd is, maar dat in 1998 toch nog 38% van de wapendragenden niet zowel in het eerste als in het tweede halfjaar de toets heeft afgelegd. Zij voldeden dus noch aan het oude, noch aan het beoogde nieuwe regime. Gemeten aan deze minimumnorm heeft in 1998 dus ruim eenderde van de wapendragenden de schietvaardigheid niet voldoende onderhouden. De mate waarin aan de huidige regeling, de RTTVP, is voldaan is weergegeven in bijlage 2.

De Rekenkamer heeft ook nader bekeken in hoeverre het niet-afleggen van schiettoetsen een structureel verschijnsel vormt. Zij heeft daartoe vanaf de peildatum 1 januari 1999 teruggekeken hoe lang het geleden was dat wapendragenden voor het laatst een toets met scherp hadden afgelegd. De resultaten daarvan zijn weergegeven in tabel 2.

Tabel 2: tijdsduur tussen het moment van de laatste scherpe schiettoets en 1-1-1999, in percentages wapendragenden

Tijdsduur	%
Korter dan 0,5 jaar	73
Tussen 0,5 en 1 jaar	15
Tussen 1 en 2 jaar	8
Tussen 2 en 3 jaar	2
Sinds 1-1-1996 geen scherpe toets afgelegd	2

Gelet op de effectieve inzetbaarheid van de wapendragenden is vooral van belang dat het voor 73% korter dan een half jaar geleden was dat de laatste toets was afgelegd. Meer dan een kwart van de wapendragenden (27%) had op de peildatum 1 januari 1999 in het voorafgaande halfjaar dus geen schiettoets (met scherp) afgelegd. Strikt genomen waren deze functionarissen op dat moment niet gerechtigd tot het dragen van een wapen en hadden zij op grond van de «Bewapeningsregeling politie» dus voorlopig niet-executieve taken moeten vervullen. Bij de verdiepingskorpsen is dit nagegaan. Het naleven van deze maatregel bleek niet de praktijk te zijn.

Uit tabel 2 blijkt verder dat het voor 12% van de wapendragenden langer dan een jaar geleden was dat ze een toets hadden afgelegd.

ME en AT

Ook leden van de Mobiele Eenheid (ME) voldoen in meerderheid strikt genomen niet aan de RTTVP, hoewel hierbij moet worden opgemerkt dat de ME-ers die deel uitmaken van een zogenaamde Aanhoudingseenheid iets meer dan gemiddeld met het dienstpistool oefenen. Voor de full time leden van Arrestatieteams (AT's) geldt dat deze ook na hun AT-opleiding zeer regelmatig met het wapen blijven oefenen en dat het behalen van de toets voor hen geen enkel probleem vormt. De ministers hebben het voornemen een aparte schietvaardigheidsregeling voor AT-ers op te

stellen die is toegesneden op de specifieke taken van deze categorie politieambtenaren.

Oorzaken

Mede op basis van de bevindingen in het rapport «Schietvaardigheid» van de Inspectie voor de politie van het ministerie van BZK, kan worden geconstateerd dat de verklaringen voor het niet-voldoen aan de RTTVP in belangrijke mate herleid kunnen worden tot een tweetal factoren:

- Problemen van facilitaire aard. Met name in 1996 en 1997 hebben problemen als ongeschikte schietbanen⁹ en FATS-installaties en/of onvoldoende schietinstructeurs er voor de helft van de korpsen toe geleid dat in onvoldoende mate aan de RTTVP kon worden voldaan. Dat deze problemen nog niet geheel zijn opgelost, blijkt uit de bevinding dat een vijftal korpsen in 1998 geen FATS-toets heeft afgenomen.
- Problemen bij het inroosteren van trainingdagen. In het rapport van de Inspectie voor de politie wordt aangegeven dat iets minder dan de helft van de korpsen problemen kende met het inroosteren van de oefen- en toetsmomenten. Zo vormt het viermaal per jaar deelnemen aan een schietoefening vooral een probleem in het derde kwartaal (vakantieperiode). Ook worden de schietoefeningen regelmatig doorkruist door andere, als meer urgent beoordeelde, politie-werkzaamheden: «de waan van de dag». Het is de Rekenkamer tijdens dit onderzoek gebleken dat dit een meer structureel probleem is.

Conclusie

De Rekenkamer concludeert dat er onvoldoende zekerheid bestaat over de schietvaardigheid van de Nederlandse politie, doordat de schietvaardigheidsregelgeving niet goed wordt nageleefd.

---

⁹ Bij één van de korpsen constateerde de Rekenkamer tijdens haar onderzoek dat alle binnenschietbanen buiten gebruik waren gesteld naar aanleiding van verscherpte arbo-normen en dat slechts de (enige) buitenschietbaan restte.

4 WAPENINSPECTIES

Een periodieke inspectie van het dienstpistool verschaft noodzakelijke zekerheid over het betrouwbaar functioneren van het wapen. Aangezien er geen bovenregionaal voorschrift of richtlijn voor de wapeninspecties geldt en ook de fabrikant geen aanwijzingen geeft omtrent de periodiciteit van inspecties, is de Rekenkamernorm gebaseerd op hetgeen binnen het politieveld in brede kring als «good practice» wordt gezien, namelijk een jaarlijkse inspectie. De Rekenkamer heeft – gezien de inhoud van de overeenkomst tussen de Staat der Nederlanden en Carl Walther GmbH – de modificatie van de dienstpistolen (ter verbetering van de valveiligheid) niet als inspectiebeurt gerekend.

Het merendeel van de korpsen laat de dienstpistolen inspecteren door de afdeling W&M van de divisie Logistiek van het KLPD. De korpsen Amsterdam-Amstelland, Haaglanden en Utrecht beschikken daarentegen van oudsher over een eigen wapentechnische dienst. Regio Limburg-Zuid werkte in 1998 bij wijze van proef met een eigen wapeninspecteur. Gebleken is dat in 1998 circa 30% van de in gebruik zijnde wapens niet geïnspecteerd werd (zie ook tabel 3). Voorts bleek dat de helft van deze wapens ook in het voorafgaande jaar niet was geïnspecteerd.

Tabel 3: mate waarin de dienstpistolen worden geïnspecteerd

Jaar	% geïnspecteerde wapens	Aantal wapens waarop het % betrekking heeft
1994	42	119
1995	55	148
1996	40	152
1997	50	197
1998	69	294

Hoewel de inspectiewerkzaamheden van de afdeling W&M puur facilitair van aard zijn, blijken er in de praktijk onduidelijkheden te bestaan over de verantwoordelijkheidsverdeling tussen de korpsen en deze KLPD-afdeling. Verschillende korpsen gaan ervan uit dat niet zijzelf, maar W&M ervoor verantwoordelijk is dat de wapeninspecties (tijdig) plaatsvinden en dat W&M ook de registratie van inspectieresultaten moet bijhouden. Deze blijkbaar als onduidelijk ervaren verantwoordelijkheidsverdeling tussen de korpsen en W&M betekent overigens niet dat de korpsen met een eigen wapentechnische dienst jaarlijks een groter aandeel van hun dienstpistolen inspecteren dan de korpsen die daarvoor de afdeling W&M inhuren. Zo is (zie bijlage 3) het percentage geïnspecteerde dienstpistolen bij het korps Utrecht (beschikt over een eigen wapentechnische dienst) weliswaar hoger dan het landelijk gemiddelde, maar gelijk aan het percentage bij het korps Brabant-Zuid-Oost (dat van de inspectiediensten van W&M gebruik maakt).

Conclusie

De Rekenkamer concludeert dat er onvoldoende zekerheid bestaat over de technische staat van de dienstpistolen, doordat deze niet systematisch genoeg worden geïnspecteerd.

5 ADMINISTRATIEVE ORGANISATIE

De Rekenkamer hanteert de volgende uitgangspunten.

- Door verantwoordelijkheden en procedures schriftelijk vast te leggen en deze algemeen bekend te maken, ontstaat duidelijkheid binnen het korps over de diverse verantwoordelijkheden en over hoe eenieder in de praktijk dient te handelen.
- Een adequate registratie van gegevens rond dienstpistolen is onontbeerlijk voor de aansturing van en het toezicht op de omgang met die pistolen. Doordat de verantwoordelijkheden over verschillende functionarissen en afdelingen zijn verdeeld, beschikt een korps vaak over diverse registraties. Het is van belang dat de verschillende registraties goed op elkaar aansluiten.
- Het totaal aan registraties van dienstpistolen dient een volledig beeld te geven van het bestand aan dienstpistolen van de Nederlandse politiekorpsen.

Uit het onderzoek blijkt dat verantwoordelijkheden en procedures voor de omgang met dienstpistolen slechts in beperkte mate zijn vastgelegd. De Rekenkamer heeft zeven hoofdpunten gehanteerd die zijn gebaseerd op de levenscyclus van het dienstpistool, te weten: verwerving, verstrekking, gebruik en afstoting; de gebruiksfase is gesplitst in inname, schietvaardigheid, inspectie en bewaring. Uit een marginale toets op deze zeven hoofdpunten (zie hiervoor tabel 4) blijkt dat geen enkel korps de gehele levenscyclus van het wapen in de AO heeft afgedekt. Van de 26 korpsen hebben er zeven niets op papier vastgelegd¹⁰. Gemiddeld voldoen de korpsen aan drie van de zeven hoofdpunten van de Rekenkamer. Voor elk van de punten is in de volgende tabel aangegeven hoeveel korpsen eraan voldoen.

Tabel 4: aantallen politiekorpsen die in hun AO iets hebben geregeld ten aanzien van de zeven toetspunten

Toetspunt	Aantal korpsen (n = 26)
Verwerving	11
Verstrekking	13
Inname	18
Schietvaardigheid	8
Inspectie	10
Bewaring	13
Afstoting	8

De toetspunten die betrekking hebben op de levensfase «gebruik» (inname, schietvaardigheid, inspectie en bewaring) zijn meer in detail beoordeeld. De resultaten zijn per korps weergegeven in bijlage 4 (de volledige lijst met toetspunten is als bijlage 5 opgenomen). Hieruit blijkt onder meer dat een minderheid van de korpsen heeft vastgelegd welke functionarissen een wapen mogen dragen. Ook over de aspecten schietvaardigheid en wapeninspecties hebben betrekkelijk weinig korpsen relevante zaken vastgelegd.

Rond bewaring heeft de helft van de korpsen (in enige mate) geregeld waar en hoe wapens bewaard dienen te worden, thuis dan wel op het bureau. Uit waarnemingen bij enkele korpsen constateerde de Rekenkamer dat de bewaarfaciliteiten in de praktijk nogal variëren.¹¹

De korpsen die in belangrijke mate zaken hebben geregeld ten aanzien van de negen onderscheiden aspecten van de fase gebruik zijn

¹⁰ Dit zijn de korpsen Friesland, Twente, Gelderland-Midden, Gelderland-Zuid, Zaanstreek-Waterland, Zeeland en Flevoland.

¹¹ Hoewel er niet veel dienstpistolen worden gestolen (circa acht per jaar), blijkt uit de opgaven van de politiekorpsen dat er zowel op politiebureaus als bij wapendragenden thuis wapens worden onttreemd.

Haaglanden (acht aspecten), Hollands Midden en Gooi en Vechtstreek (beide zeven aspecten, waarbij de regeling van Hollands Midden overigens nog formeel moet worden vastgesteld.)

Registraties

Ten aanzien van de registraties met betrekking tot de dienstpistolen blijkt uit het onderzoek dat de korpsen over het algemeen alle relevante gegevens registreren, met uitzondering van de inspectiebeurten. De Rekenkamer constateerde dat de registraties van gegevens over wapendragenden en dienstpistolen niet zodanig zijn ingericht dat zij als managementinstrument kunnen fungeren. Voor een deel is er sprake van handadministraties en soms zelfs van louter informele registratie, bijvoorbeeld op een blocnote. Relevante historische gegevens worden niet altijd bewaard. Daardoor kost het soms vrij veel moeite om geaggregeerde informatie ten behoeve van de korpsleiding te verkrijgen. Ook is het in de praktijk vaak lastig om gegevens uit verschillende registraties met elkaar in verband te brengen doordat de onderhavige registraties slecht of in het geheel niet op elkaar aansluiten. Opvallend is voorts dat er bovenregionaal weinig gestandaardiseerd is.

De Rekenkamer is nagegaan of het totaal van registraties van de politiekorpsen een volledig beeld van het bestand van dienstpistolen geeft. Daartoe is door middel van een deelwaarneming bekeken wat er bekend is over de 2226 dienstpistolen waarvan de divisie Logistiek van het KLPD de huidige staat en/of verblijfplaats niet kent¹². Teruggerekend vanuit de deelwaarneming schat de Rekenkamer dat meer dan 600 van deze wapens «administratief zoek» zijn.

De munitielogboeken van de drie verdiepingskorpsen hebben de vorm van een schriftje, waarin overwegend de vuurwapendocenten op diverse schietlocaties aantekenen hoeveel munitie zij uitgereikt hebben. Een dergelijk systeem biedt weinig waarborgen voor de juistheid en de volledigheid van het aantal uitgereikte en verbruikte patronen.

Conclusie

De Rekenkamer concludeert dat de administratieve organisatie rond de omgang met dienstpistolen niet op orde is. Over de registraties van gegevens over wapendragenden en dienstpistolen concludeert de Rekenkamer dat deze niet zodanig zijn ingericht dat zij als managementinstrument kunnen fungeren.

---

¹² Naast de 26 politiekorpsen zijn hiervoor (omwille van de volledigheid) ook de volgende andere organisaties benaderd: de bijzondere opsporingsdiensten ECD en FIOD, de Douane, het Landelijk Selectie en Opleidingscentrum Politie, de Rijksrecherche en de Bureaus Commissarissen van politie (in verband met de bijzondere opsporingsambtenaren).

6 MANAGEMENTAANDACHT

De Rekenkamer is bij de drie verdiepingskorpsen nagegaan in welke mate er binnen deze korpsen op managementniveau aandacht wordt besteed aan de omgang met dienstpistolen. De Rekenkamer acht het van belang dat de korpsleiding meer aandacht besteedt aan de diverse aspecten van de omgang met het dienstpistool. Managementaandacht is met name dringend gewenst voor die zaken die essentieel zijn voor het daadwerkelijk kunnen aanwenden van het wapen, te weten schietvaardigheid en inspectie van het wapen.

Uit het onderzoek blijkt dat de leiding van de drie verdiepingskorpsen alleen managementinformatie ontvangt over de deelname aan en de resultaten van de schietvaardigheidsoefeningen en -toetsen. Deze informatie verschaft een niet geheel volledig beeld. Er is namelijk niet uit af te leiden dat het niet-deelnemen aan de schiettoets door bepaalde wapendragenden structureel is, zoals wél uit de bevindingen van de Rekenkamer blijkt (zie hoofdstuk 3). Over andere aspecten van het beheer van het dienstpistool wordt geen managementinformatie opgesteld. Ook in het reguliere overleg tussen korpsleiding en ondernemingsraad blijkt de aandacht beperkt te blijven tot het schietvaardigheidsaspect.

Daarnaast komt naar voren dat geen van de diverse aspecten van de omgang met het dienstpistool onderwerp is geweest van de kwaliteitsaudits die in het kader van het model Nederlandse Kwaliteit zijn verricht. Ook de interne controles in de verdiepingskorpsen hebben zich niet tot het dienstpistool uitgestrekt.

Conclusie

De Rekenkamer concludeert dat het management van de verdiepingskorpsen slechts beperkt aandacht besteedt aan essentiële aspecten van de omgang met het dienstpistool en over niet geheel volledige informatie over de schietvaardigheid beschikt.

7 ROL MINISTERS

Uit de taken en bevoegdheden die zijn neergelegd in de Politiewet volgt dat de twee ministers – de ministers van BZK en van Justitie maar vooral de eerst genoemde – verantwoordelijk zijn voor het niveau van de politiezorg en dat zij aanspreekbaar zijn op de productiviteit, de effectiviteit en de kwaliteit van de politie als geheel.

De ministers beschikken over de volgende beheersbevoegdheden op rijksniveau: regelgeving, bekostiging, (bestuurlijk) overleg, inspectie, openbare informatieverstrekking en aanwijzingsbevoegdheid. Hierna wordt beschreven welke bevoegdheden de ministers hebben benut en hoe zij deze bevoegdheden hebben aangewend.

Regelgeving

De ministers hebben regels gesteld op de volgende terreinen: bewapening van de politie, gebruik van geweld bij de taakuitoefening, schietvaardigheid en beheer van de regionale politiekorpsen. Deze regels zijn onder meer vervat in de «Bewapeningsregeling», de «Regeling training en toetsingvuurwapengebruik politie», het «Besluit beheer regionale politiekorpsen»¹³ en de «Ambtsinstructie voor de politie, de Koninklijke Marechaussee en de buitengewoon opsporingsambtenaar». De Rekenkamer mist hierbij echter een voorschrift voor de periodiciteit van inspectiebeurten.

Inspectiefunctie en openbare informatieverstrekking

De minister van BZK doet jaarlijks verslag van de bevindingen van de Inspectie en publiceert thematische onderzoeksrapporten, onder meer van de Inspectie voor de politie. Zo zijn het onderzoeksrapport van de Vrije Universiteit Amsterdam «Onder schot» uit 1996 naar politieel vuurwapengebruik en het onderzoeksrapport van de Inspectie «Schietvaardigheid» uit 1998 naar de naleving van de RTTVP aan de Tweede Kamer aangeboden. De minister beschikt echter niet over (onderzoeks)informatie over de technische staat van de dienstpistolen van de Nederlandse politie.

Ten aanzien van de kwaliteit van de beleidsinformatie constateerde de Rekenkamer dat het beeld dat uit het Inspectierapport naar voren komt – net als de managementinformatie die de leiding van de korpsen ontvangt – niet geheel volledig is doordat er niet uit duidelijk wordt in hoeverre het niet-deelnemen aan de schiettoets door bepaalde wapendragenden structureel is. Hierdoor ontstaat een te positieve indruk van de mate waarin de schietvaardigheid wordt onderhouden.

Conclusie

De Rekenkamer concludeert dat de ministers hun verantwoordelijkheid voor de regelgeving hebben waargemaakt. Een voorschrift voor de periodiciteit van inspectiebeurten ontbreekt echter. Voorts beschikt de minister BZK niet over een geheel volledig beeld van de mate waarin de schietvaardigheid wordt onderhouden en heeft hij geen inzicht in de technische staat van het bestand aan dienstpistolen van de Nederlandse politie.

---

¹³ Stb. 1994, 224.

8 SAMENVATTENDE CONCLUSIE EN AANBEVELINGEN

Er is onvoldoende zekerheid dat de Nederlandse politiekorpsen hun dienstpistolen in de praktijk trefzeker en veilig kunnen aanwenden. Niet alleen is de administratieve organisatie rond de omgang met dienstpistolen onvoldoende op orde, uit het onderzoek blijkt tevens dat deze wapens te weinig frequent worden geïnspecteerd en dat wapendragende politieambtenaren onvoldoende met het dienstpistool oefenen. Gelukkig is er in de dagelijkse praktijk van het politiewerk slechts een beperkt aantal schietincidenten met een slechte, soms zelfs dodelijke afloop. Niettemin dienen er rond de omgang met het dienstpistool belangrijke verbeteringen plaats te vinden, niet in de laatste plaats omdat de politie in toenemende mate wordt geconfronteerd met (gewapend) geweld. De Rekenkamer doet de volgende aanbevelingen.

8.1 Korpsbeheerders

Organisatie

Binnen de politiekorpsen dienen organisatorische knelpunten die het volgen van schietvaardigheidsoefeningen belemmeren weggenomen te worden.

De discipline van wapendragenden en hun leidinggevendenden moet worden bevorderd, opdat dienstpistolen tijdig worden geïnspecteerd en de schietvaardigheidsregelgeving wordt nageleefd. Het is daarom belangrijk dat bij het niet tijdig afleggen van de schiettoets of in geval van onvoldoende schietresultaat daadwerkelijk maatregelen worden getroffen, mede gelet op mogelijke aansprakelijkheidsconsequenties bij schietincidenten.

Niet alleen de informatie over schietvaardigheid, maar ook de informatie over de andere aspecten van de omgang met het dienstpistool dient te worden geïntegreerd in de reguliere managementinformatievoorziening. Voorts dient de kwaliteit van de managementinformatie over schietvaardigheid te worden verbeterd.

De Rekenkamer beveelt tevens nadrukkelijk aan, de omgang met het dienstpistool deel te laten uitmaken van de kwaliteitsaudits en de andere werkzaamheden die voortvloeien uit het model Nederlandse Kwaliteit.

Administratieve organisatie

De in de AO van de korpsen onderbelichte aspecten van de omgang met het dienstpistool moeten worden beschreven en door de korpsleiding worden geaccordeerd.

De kwaliteit van de registraties van de korpsen en de samenhang tussen deze registraties dienen te worden verbeterd.

Gelet op het gegeven dat de AO over de gehele linie tekort schiet, doet de Rekenkamer de korpsen de suggestie het verbeteren van de AO gezamenlijk ter hand nemen. Het zou daarbij in de rede liggen dat het Nederlands Politie Instituut de coördinatie verzorgt.

8.2 Ministers – primair de minister van BZK

Blijvende aandacht voor schietvaardigheid acht de Rekenkamer van cruciaal belang. Hierbij dient de minister ook inzicht te verkrijgen in de mate waarin het niet-onderhouden van de schietvaardigheid structureel van aard is.

De ministers dienen een voorschrift te geven voor de periodiciteit van wapeninspecties en de minister van BZK dient zich te overtuigen van de kwaliteit van het bestand aan dienstpistolen van de Nederlandse politie.

9 REACTIES KORPSBEHEERDERSBERAAD EN MINISTERS

9.1 Reactie Korpsbeheerdersberaad

Het Korpsbeheerdersberaad stemde, bij monde van de voorzitter, in met de norm dat wapendragenden in elk geval in het voorafgaande halfjaar een schiettoets met scherp met goed gevolg dienen te hebben afgelegd. Hij onderschreef ook de aanbeveling van de Rekenkamer om daadwerkelijke maatregelen te nemen jegens wapendragenden die de schietvaardigheidstoets niet of met negatief resultaat hebben afgelegd. Wel wees hij erop dat het treffen van maatregelen in de praktijk wordt bemoeilijkt door de organisatorische knelpunten die de Rekenkamer heeft gesignaleerd. In zijn ogen laten deze knelpunten zich vooralsnog moeilijk oplossen, gelet op het ontbreken van de benodigde financiële middelen.

De voorzitter van het Korpsbeheerdersberaad was het niet eens met de conclusie van de Rekenkamer, dat er onvoldoende zekerheid bestaat over de technische staat van dienstpistolen. Hij wees er in dit verband op dat er geen strikte voorschriften of richtlijnen bestaan voor de periodiciteit van de wapeninspecties, dat de Rekenkamer de modificatie van de dienstpistolen in 1998 niet als een inspectie beschouwt en dat, blijkens het Rekenkameronderzoek, in 1998 69% van de dienstpistolen is geïnspecteerd.

De voorzitter achtte het evident dat binnen de regiokorpsen helderheid dient te bestaan over de verdeling van verantwoordelijkheden voor het (tijdig) plaatsvinden van de inspecties en de wijze van registratie hiervan. Het uitgangspunt hierbij is dat de korpsen zelf verantwoordelijk zijn. Hij kondigde aan, de regiokorpsen te zullen adviseren heldere dienstverleningsvoorwaarden met de divisie Logistiek van het KLPD overeen te komen.

De voorzitter was het met de Rekenkamer eens dat ook op het terrein van dienstpistolen procedures en verantwoordelijkheden dienen te worden vastgesteld. Hij gaf aan het Nederlands Politie Instituut te zullen verzoeken de coördinatie hierin te verzorgen. De aanbeveling van de Rekenkamer om de registraties te verbeteren, teneinde de gegevens te kunnen benutten als managementinstrument, zal hierbij worden betrokken.

Tot slot liet de voorzitter weten de aanbeveling om de omgang met het dienstpistool deel te laten uitmaken van het stelsel van kwaliteitszorg (INK-model) te zullen voorleggen aan de voorzitter van het platform Kwaliteit.

9.2 Reactie ministers

De ministers van BZK en van Justitie onderschreven de lijn van de conclusies en aanbevelingen van de Rekenkamer.

Zij waren het eens met de aanbevelingen aan de korpsbeheerders en lieten weten deze in reguliere overleggen met de korpsbeheerders aan de orde te zullen laten komen. De minister van Justitie heeft – als korpsbeheerder van het KLPD – reeds een aantal te ondernemen actiepunten met de korpschef van het KLPD besproken.

De ministers onderschreven ook de aan hen gerichte aanbeveling blijvend aandacht te besteden aan de mate waarin de korpsen voldoen aan de schietvaardigheidsvereisten. Dit zal gebeuren via de Landelijke Politiebrief, op grond waarvan de korpsen in hun beleidsplannen dienen aan te

geven op welke wijze zij invulling geven aan de bekwaamheidseisen in de schietvaardigheidregelgeving.

De ministers gaven voorts aan dat in overleg met het politieveld zal worden nagegaan welke periodiciteit van wapeninspecties landelijk dient te worden vastgesteld. De overeengekomen inspectietermijn zal vervolgens in de Bewapeningsregeling politie worden opgenomen. In overleg met het politieveld zal tevens worden bekeken op welke wijze het mogelijk is een adequaat wapenregistratiesysteem op te zetten. De ministers wezen daarbij op reeds in gang gezette experimenten in onder meer het regionaal politiekorps Midden- en West-Brabant.

9.3 Nawoord Rekenkamer

De Rekenkamer is verheugd dat zowel de Korpsbeheerders als de ministers vanuit hun eigen verantwoordelijkheden hebben aangegeven de aanbevolen verbeteringen ter hand te zullen nemen.

De Rekenkamer is er op grond van haar bevindingen niet van overtuigd dat de in gebruik zijnde dienstpistolen overwegend in goede technische staat verkeren. Zij acht zekerheid hierover van cruciaal belang omdat als laatste redmiddel in geweldssituaties op het dienstpistool moet kunnen worden vertrouwd. De Rekenkamer dringt er daarom bij de korpsbeheerders op aan te bewerkstelligen dat de korpsen onderling tot een expliciete normering op dit punt komen. Die norm zou gebaseerd moeten worden op de technische noodzaak om aan slijtage onderhevige onderdelen tijdig te vervangen. De Rekenkamer heeft in haar onderzoek geconstateerd dat de praktijknorm is om dit jaarlijks te doen. De Rekenkamer acht het in dit verband een goede zaak dat de ministers hebben aangegeven in samenspraak met het politieveld een norm voor de periodiciteit van wapeninspecties te zullen ontwikkelen en deze norm in regelgeving te zullen vastleggen. Gelet op de verantwoordelijkheid van de minister van BZK voor de Nederlandse politie in haar totaliteit dringt de Rekenkamer er bij hem op aan om zich als beheerder op afstand vervolgens ook regelmatig te laten informeren over de technische staat van de dienstpistolen van de Nederlandse politie. Zij geeft de minister in overweging dit aspect in de jaarlijkse Nederlandse Politiebrieven te integreren.

De Rekenkamer heeft er begrip voor dat de Nederlandse politie gezien de veelheid aan taken prioriteiten stelt. De korpsbeheerders lijken te accepteren dat het onderhouden van de geoefendheid met het dienstpistool onder meer door beperkte financiële middelen in de knel komt. De Rekenkamer wijst er nogmaals op dat meer dan een kwart van de Nederlandse politieambtenaren op 1 januari 1999 strikt genomen niet meer gerechtigd was tot het dragen van het dienstpistool. De Rekenkamer acht het daarom noodzakelijk dat het politieveld in overleg met de verantwoordelijke ministers tot een expliciete prioriteitstelling komt.

De Rekenkamer juicht het toe dat de korpsen het belang inzien van het inzetten van registraties als managementinstrument. Zij acht het daarbij wel van belang dat de informatievoorziening zo wordt ingericht dat de korpsen beter zicht verkrijgen in hoeverre het niet-inspecteren van het dienstpistool en het onvoldoende geoefend zijn structureel van aard zijn. Op die manier kunnen de ministers zich op hun beurt een beter oordeel vormen over de technische staat van de dienstpistolen en de mate van

geoefendheid van de Nederlandse politie, de knelpunten die zich daarbij voordoen, en de wijze waarop de korpsen aan oplossingen werken.

Conclusies	Aanbevelingen korpsbeheerders	Reactie korpsbeheerders	Aanbevelingen minister(s)	Reactie minister(s)	Nawoord
1) Er bestaat onvoldoende zekerheid over de schietvaardigheid doordat de schietvaardigheidsregeling niet goed wordt nageleefd.	Organisatorische knelpunten dienen te worden weggenomen. Voorts zijn daadwerkelijke maatregelen nodig bij onvoldoende schietresultaat.	Daadwerkelijke maatregelen worden bemoeilijkt door organisatorische knelpunten. Deze knelpunten laten zich moeilijk oplossen, gelet op het ontbreken van financiële middelen.	Blijvende aandacht voor schietvaardigheid acht de Rekenkamer cruciaal. Hierbij is ook inzicht nodig in hoeverre het niet-onderhouden van de schietvaardigheid structureel is.	Via de Landelijke politiebrieven zullen de ministers blijvende aandacht besteden aan de mate waarin de korpsen voldoen aan de schietvaardigheidsvereisten	De Rekenkamer acht het noodzakelijk dat het politieveld in overleg met de ministers tot een expliciete prioriteitsstelling komt.
2) Er bestaat onvoldoende zekerheid over de technische staat van de dienstpistolen doordat deze niet systematisch genoeg worden geïnspecteerd.	De discipline van wapendragenden en hun leidinggevenden dient te worden bevorderd, opdat dienstpistolen tijdig worden geïnspecteerd.	De conclusie wordt niet onderschreven. Er bestaan geen voorschriften voor periodiciteit wapeninspecties. Het Korpsbeheerdersberaad zal de korpsen adviseren dienstverleningsvoorwaarden met het KLPD af te spreken.	De ministers dienen een voorschrift te geven voor de periodiciteit van wapeninspecties. De minister van BZK dient zich te overtuigen van de kwaliteit van het bestand aan dienstpistolen van de Nederlandse politie.	Er komt na overleg met het politieveld een inspectietermijn in de bewapeningsregeling.	De Rekenkamer is er niet van overtuigd dat de in gebruik zijnde dienstpistolen overwegend in goede staat verkeren. Zij dringt er bij de korpsbeheerders op aan te bewerkstelligen dat de korpsen in onderling overleg tot een expliciete en op technische noodzaak gebaseerde normering op dit punt komen.
3) De Administratieve organisatie (AO) rond dienstpistolen is nog niet op orde.	De in de AO van de korpsen onderbelichte aspecten moeten worden vastgelegd. Voorts dienen de registraties te worden verbeterd. De verbetering van de AO zou gecoördineerd ter hand genomen kunnen worden.	Ook op het terrein van dienstpistolen dienen procedures en verantwoordelijkheden te worden vastgesteld. Het NPI wordt verzocht hierbij te coördineren. Daarbij wordt ook de aanbeveling betrokken de registraties uit te bouwen tot managementinstrument.	–	–	–

Conclusies	Aanbevelingen korpsbeheerders	Reactie korps- beheerders	Aanbevelingen minister(s)	Reactie minister(s)	Nawoord
4) De managementaandacht voor de omgang met het dienstpistool is betrekkelijk gering en beperkt zich tot schietvaardigheid.	Informatie over de omgang met het dienstpistool dient te worden geïntegreerd in de reguliere management-informatie-voorziening en kwaliteitszorg. Voorts dient de kwaliteit van de management-informatie over schietvaardigheid te worden verbeterd.	De aanbeveling van de Rekenkamer om de omgang met het dienstpistool deel te laten uitmaken van de kwaliteitszorg (INK-model) wordt voorgelegd aan het platform Kwaliteit.	–	–	De Rekenkamer acht het van belang dat de korpsen beter zicht verkrijgen in hoeverre het niet-inspecteren van het dienstpistool en het onvoldoende geoefend zijn structureel van aard zijn. Op geaggregeerd niveau geldt hetzelfde voor de ministers, waarbij deze ook zicht dienen te houden op het oplossend vermogen van de korpsen.

Percentages van wapendragenden in de steekproef die in de jaren 1996–1998 voldeden aan respectievelijk de oefeneis, de toetseis (FATS en scherp) en de combinatie van deze RTTVP-eisen.

Jaar	Landelijk			Utrecht			Brabant-Zuid-Oost			KLPD divisie Mobiliteit		
	1996	1997	1998	1996	1997	1998	1996	1997	1998	1996	1997	1998
Schietoefening*	4	9	16	2	8	9	0	7	10	11	20	32
Scherp deel toets**	29	40	51	24	32	17	5	51	44	15	22	24
FATS-deel toets**	14	28	36	21	23	9	4	51	44	22	50	44
Totaal RTTVP	2	5	9	1	5	2	0	6	10	2	11	6
Aantal wapendragenden	192	259	262	91	92	92	80	82	82	54	54	54

* Elk kalenderkwartaal

** Om het kalenderkwartaal. Voor alle duidelijkheid: dit is niet hetzelfde als «elk half jaar» (toekomstige regeling), «om het kwartaal» impliceert een gelijkmatiger spreiding in de tijd.

Percentages geïnspecteerde dienstpistolen per jaar, landelijk* en voor de drie verdiepingskorpsen

Jaar	Landelijk		Utrecht		Brabant Zuid-Oost		KLPD divisie Mobiliteit	
	Aantal wapens	%	Aantal wapens	%	Aantal wapens	%	Aantal wapens	%
1994	119	42	99	79	95	55	–	–
1995	148	55	99	73	96	62	–	–
1996	152	40	99	10	96	68	–	–
1997	197	50	100	1	96	71	–	–
1998	294	69	100	77	96	78	58	85

* Van de op de persoon verstrekte dienstpistolen is in 1998 71% geïnspecteerd.

Is vastgelegd ...?	6	18	9	11	12	5	7	8	13	
Totaal aantal over alle korpsen										
KLPD-divisie Mobiliteit		•		•	•		•		•	5
Flevoland										
Limburg-Zuid	•		•							2
Limburg-Noord	•	•		•	•					4
Brabant-Zuid-Oost	•	•	•	•	•					5
Brabant-Noord		•				•	•	•	•	5
Midden- en West-Brabant	•	•	•	•	•		•			6
Zeeland										
Zuid-Holland-Zuid		•							•	2
Rotterdam-Rijnmond		•						•		3
Hollands Midden		•		•	•	•		•	•	7
Haaglanden		•	•	•	•	•	•	•	•	8
Gooi en Vechtstreek		•	•	•	•	•	•		•	7
Amsterdam-Amstelland		•				•	•	•	•	4
Kennemerland		•	•	•	•		•		•	5
Zaanstreek-Waterland										
Noord-Holland-Noord		•		•				•	•	4
Utrecht		•	•		•				•	4
Gelderland-Zuid										
Gelderland-Midden										
Noord-Oost-Gelderland		•			•			•	•	5
Twente	•									
IJsselland		•	•	•	•				•	6
Drenthe	•	•								1
Friesland										
Groningen		•	•	•	•			•	•	6
Welke functionarissen een wapen mogen dragen (meer dan een verwijzing naar de wet).										
In welke omstandigheid het wapen moet worden ingeleverd ¹ .										
Wie ervoor verantwoordelijk is dat alle vuurwapendragenden tijdig trainen en toetsen afleggen.										
Dat vuurwapendragenden minimaal aan de eisen van de RTTVP moeten voldoen.										
Wat de gevolgen zijn van het niet-voldoen aan de toetsverplichting.										
Wie ervoor verantwoordelijk is dat alle pistolen tijdig worden geïnspecteerd.										
Met welke frequentie inspectie moet plaatsvinden.										
Wie verantwoordelijk is voor het dagelijks onderhoud van het dienst-pistool.										
Waar dienstpistolen dienen te worden bewaard.										
Totaal aantal per korps										

¹ Zoals bij:

- het niet-voldoen aan de RTTVP-verplichtingen;
- het overgaan naar een niet executieve functie (buitenfunctiestelling);
- fysieke of psychische belemmeringen;
- uitdiensttreding of schorsing.

In de documenten dient te zijn geregeld:

Bezit

Welke functionarissen een wapen mogen dragen (meer dan een verwijzing naar de wet).

Wanneer hiervan mag worden afgeweken.

Dat registratie van wapendragenden plaatsvindt.

Zo ja, op welke wijze dit moet plaatsvinden.

Wanneer een wapen met de bijbehorende munitie dient te worden ingenomen/ingeleverd, te weten bij:

- niet-voldoen aan de RTTVP-toetsverplichting;
- niet-voldoen aan de RTTVP-oefenverplichting;
- overgaan naar een niet executieve functie of buiten functiestelling;
- fysieke of psychische belemmeringen;
- uitdiensttreding;
- schorsing;
- andere (diverse) omstandigheden.

Dat er registratie van inname plaatsvindt.

Zo ja, op welke wijze dit moet gebeuren.

Schietvaardigheid

Wie ervoor verantwoordelijk is dat alle vuurwapendragenden tijdig trainen en toetsen.

Dat vuurwapendragenden minimaal aan de eisen van de RTTVP moeten voldoen.

Wat de gevolgen zijn van het niet-voldoen aan de toetsverplichting.

Wat de gevolgen zijn van het niet-voldoen aan de trainingsverplichting.

Dat na langdurige afwezigheid aan de toetsverplichting wordt voldaan.

Dat bijzondere maatregelen worden getroffen in geval van zwangerschap.

Hoe de trainingsopkomsten worden vastgelegd.

Hoe de toetsresultaten dienen te worden vastgelegd.

Hoe er over schietvaardigheid aan de korpsleiding dient te worden gerapporteerd.

Onderhoud en inspectie

Wie ervoor verantwoordelijk is dat alle pistolen tijdig worden geïnspecteerd.

Dat inspecties dienen te worden geregistreerd.

Zo ja, op welke wijze dit moet gebeuren.

Met welke frequentie inspectie moet plaatsvinden.

Wie verantwoordelijk is voor het dagelijks onderhoud van het dienstpistool.

Bewaren

Waar een dienstpistool mag worden bewaard.

Hoe een dienstpistool binnen het bureau moet worden bewaard.

Hoe een dienstpistool buiten het bureau moet worden bewaard.

Registraties

De registratie(s) moet(en) op eenvoudige wijze zijn te raadplegen (en dienen daartoe op minimaal één logische «zoeksleutel» geordend te zijn).

De registratie(s) moet(en) op eenvoudige wijze kunnen voorzien in geaggregeerde managementinformatie.

De registratie(s) moet(en) zowel te raadplegen zijn via het wapennummer als via de naam of het dienstnummer van de wapendragende.

Uit de registratie(s) moet blijken of een wapendragende of een beheerder het wapen onder zich heeft.

Over het dienstpistool behoren de volgende gegevens te worden vastgelegd: datum verwerving, herkomst, wapennummer, datum uitreiking, persoon aan wie het wapen is uitgereikt, (eventueel tijdelijke) inname met datum, datum afstoting en bestemming na afstoting, inspectiedata en vervangen onderdelen (in geval het korps over een eigen inspectiedienst beschikt).

Over de wapendragende behoren de volgende gegevens te worden vastgelegd: wapennummer dienstpistool, data schietoefeningen, data schietvaardigheidstoetsen, (eventueel tijdelijke) inname met datum.